

Meede 3

Valgamaa maine ja tuntus – algatused piirkonna võimalustest teadvustamiseks väljaspool maakonda

Taotlemise meelespea
2016

Maaelu Arengu
Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa
Investeeringud
maa piirkondadesse

Sisukord

<i>Enne taotluse esitamist</i>	3
1. Sissejuhatus	3
2. Eesmärk	3
3. Toetatavad tegevused, taotlejad ja toetussummad.....	3
4. Toetusmäärad	4
5. Ajakava.....	4
6. Nõuded ühisprojektile.....	5
7. Nõuded taotlejale.....	6
8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud.....	7
9. Vabatahtlik töö omafinantseeringuna	8
10. Nõuded hinnapakkumuse kohta.....	9
<i>Taotlemine</i>	11
11. Taotluse esitamine	11
12. Projektitaotluse vastuvõtmine ja nõuetele vastavuse kontrollimine partnerluskogu	12
13. Projektitaotluste hindamine	13
14. Nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs	13
15. Projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmise.....	13
<i>Projekti elluviimine ja projektitoetuse maksmise tingimused</i>	14
16. Projektitoetuse saaja kohustused	14
17. Maksetaotlused	14
18. Projektitoetuse väljamaksmine enne kulutuste tegemist	15
19. Teavitamine toetuse kasutamisest	16

Enne taotluse esitamist

1. Sissejuhatus

Käesolev dokument on abiks taotlejale taotluse koostamisel, esitamisel ning hiljem toetuse kasutamisel, tegevuste elluviimisel ning aruandluse koostamisel. Siin on koos Valgamaa Partnerluskogu poolt seatud nõuded ja lihtsustatud sõnastuses LEADERi määrusest tulenev reeglistik.

Enne taotlemist tutvu kindlasti ka alltoodud dokumentidega.

- LEADERi määrus- [Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus](#). Vajaliku leidmise hõlbustamiseks oleme taotlemise meespeas viidanud ka määruse vastavatele paragrahvidele.
- LEADERi määruse [seletuskiri](#)
- Meetmeleht - [Meede 3 „Valgamaa tuntus ja maine – algatused piirkonna võimalustest teadvustamiseks väljapool maakonda“](#)
- [Mittetulundusühingu Valgamaa Partnerluskogu projektitoetuse taotluste hindamiskomisjoni moodustamise ja taotluste hindamise kord](#)
- [Mittetulundusühingu Valgamaa Partnerluskogu projektitoetuse taotluste kinnitamise taotluse menetlemisega seotud dokumentide registreerimise ja säilitamise kord](#)
- [Mittetulundusühing Valgamaa Partnerluskogu 2015–2020 strateegia projektitaotluste hindamiskriteeriumid](#)
- [Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020](#)

Kui taotlemisel tekib küsimusi või kahtlusi, siis soovitame kindlasti üle küsida Tiina Ivaskilt:

e-posti aadress: tiina@valgaleader.ee

telefon: 5349 1195

aadress: Valga põik 3, Otepää

Kui soovite tulla kontorisse, siis palume eelnevalt vastuvõtuaeg kokku leppida. Eelnev konsultatsioon aitab vähendada hilisemaid järelepärimisi.

2. Eesmärk

Meetme eesmärk: Valgamaal on väärt elu- ja ettevõtluskeskkonna maine.

3. Toetatavad tegevused, taotlejad ja toetussummad

Meede jaguneb kolmeks tegevuseks, mille raames korraldatakse kolm projektikonkurssi.

Tegevus 3.1 „Valgamaa maineüritused – üle-eestilise kõlapinnaga Valgamaale tähelepanu tõmbavate ettevõtmiste/ürituste turundus“.

Toetatakse taotleja ja vähemalt ühe partneri koostöös koostatud Valgamaa ürituste turunduskavas ettenähtud tegevusi aastateks 2016–2019.

Turunduskava sisaldab minimaalselt kümmet Valgamaal toimuva ürituse turundamist igal aastal. Esindatud peavad olema kõik Valgamaa piirkonnad: Valga (Karula, Taheva, Tõlliste, Öru vallad ja Valga linn) – vähemalt kolm üritust, Otepää (Otepää, Sangaste, Palupera ja Puka vallad) – vähemalt kolm üritust ja Tõrva (Tõrva linn, Helme, Hummuli ja Põdrala vallad) – vähemalt kolm üritust. Igal aastal lisatakse turundatavate ürituste hulka üks uus üritus. Ürituste puhul peavad olema esindatud järgmised valdkonnad:

1) põllumajandus, kalandus ja toit; 2) kultuur (sh pärimuskultuur, nüüdiskultuur); 3) sport (sh tervisesport, rahvasport); 4) keskkond ja loodus.

Toetust saab ühisprojekti raames taotleda Valgamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas tegutsev mittetulundusühing, sihtasutus, kohalik omavalitsus või ettevõte.

Toetus taotluse kohta taotlusvoorus on kuni **38 000 eurot**. Ühtlasi on see ka kogu tegevuse eelarve.

Tegevus 3.2 „Maale elama-tüüpi projektid, mis turundavad tegevuspiirkonda väärt elukohana“

Toetust saab taotleda turundustegevustele, sh maale-elama tüüpi messil osalemisega seotud kuludele.

Toetust saab ühisprojekti raames taotleda Valgamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas tegutsev mittetulundusühing, sihtasutus, kohalik omavalitsus.

Toetus taotluse kohta taotlusvoorus on kuni 1500 eurot.

Tegevus 3.3 „Valgamaa turundus turismi sihtkohana

Toetatakse turundustegevusi Valgamaa kui turismisihtkoha turundamiseks.

Toetust saab ühisprojekti raames taotleda Valgamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas tegutsev mittetulundusühing, sihtasutus, kohalik omavalitsus.

Toetus taotluse kohta taotlusvoorus on kuni 6000 eurot.

4. Toetusmäärad

- MTÜ, SA, KOV kuni **90** protsenti investeeingu abikõlblikest kuludest.
- Ettevõtjad kuni **60%** toetatava tegevuse või investeeingu abikõlblikest kuludest.

Põhjalikku tabelit toetusmäärade kohta saad vaadata [siit](#).

[Määruses](#) leiad toetusmäärad § 34.

5. Ajakava

29.08.2016	Taotlusvooru avamine
16.09.2016	Taotluste esitamise tähtaeg
11.11.2016	Taotluste hindamise tähtaeg partnerluskogus Partnerluskogu

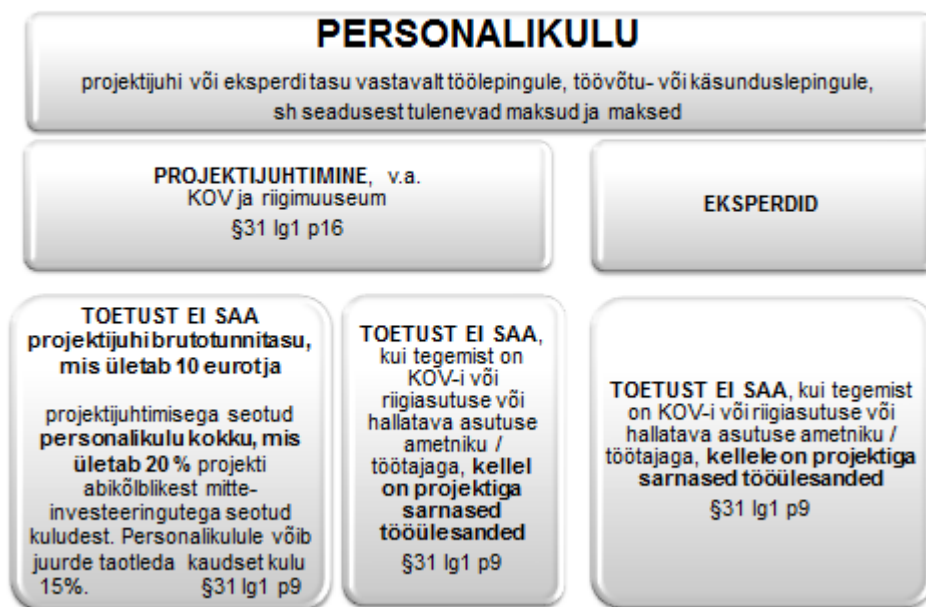
6. Nõuded ühisprojektile

Tegevus 1.3 puhul ootame LEADERi määruse mõistes ühisprojekte, millele on määruses seatud eraldi nõuded.

1. Ühisprojekti elluviimiseks peab taotlejal olema minimaalselt üks partner.
2. Taotleja esitab koos taotlusega partneritega ühise tegevuskava 2–4 aasta kohta, mis on kõigi projektipartnerite poolt heaks kiidetud. Tegevuskava sisaldab järgnevat:
  - 1) ühisprojekti nimetus;
  - 2) ühisprojekti eesmärkide ja tegevuste kirjeldus;
  - 3) tegevuskava elluviimise periood ja ajakava;
  - 4) ühisprojekti osaleva partneri nimi, partneri esindaja nimi ja nende kontaktandmed;
  - 5) ühisprojekti partnerite ülesannete kirjeldus;
  - 6) eeldatavate tulemuste kirjeldus, sealhulgas ühisprojekti laiemast mõjust tegevuspiirkonnale;
  - 7) ühisprojekti raames elluviidavate tegevuste kavandatud eelarve;
  - 8) ühisprojekti osaleva projektitoetuse taotleja ja partneri allkirjad.

Tegevuskava vormi leiate [partnerluskogu kodulehelt](#).

3. Tegevus 3.1 puhul kohustub toetuse saaja esitama projekti vahearuande pärast 12 kuu möödumisel projekti algusel.
4. **Ühisprojekti** raames on abikõlblik projekti juhtimisega seotud töötasu (koos maksudega) kuni 20% projekti abikõlblikest mitteinvesteeringuga seotud kuludest. **Projektijuhi** brutotunnitasu ei tohi ületada 10 eurot. Lisaks töötasule on võimalik projekti eelarvesse arvestada projektijuhtimisega seotud **kaudsed tegevuskulud**, mis võivad moodustada kuni 15% otsestest projektijuhtimise kuludest. Kaudsed tegevuskulud on toodud määruse § 32 lg 2:
  - 1) kulud bürootarvetele;
  - 2) sidekulud, sealhulgas telefoni- ja postikulu;
  - 3) infotehnoloogia kulud, sealhulgas kontoritehnika üür, rent ja liising ning serverite, võrkude ja kontoritehnika hooldus- ja paranduskulud;
  - 4) projektijuhi tööruumi üür või rent ja selle tööruumi kommunaalkulud, sealhulgas kütte-, vee- ja elektrikulud ning ruumide koristamise kulud;
  - 5) sõidukulud;
  - 6) raamatupidamiskulud;
  - 7) toetatava tegevuse elluviimisega seotud pangakonto haldamise kulud ja toetatava tegevuse elluviimisega seotud makse ülekandetasu.

Määruse seletuskirjas toodud näide aitab paremini mõista, kuidas ülalnimetatud kulused arvestada.

Projektide puhul, milles on ühendatud nii „pehme” projekti kui ka investeeringuprojekti elemendid arvutatakse projektijuhtimise tasu ainult „pehmete” tegevuste abikõlblikelt kuludelt. Näiteks on ühisprojekti abikõlblikud kulud, millelt arvutatakse projekti elluviimisega seotud projektijuhtimise kulused, 5000 eurot. Sellelt summalt arvutatuna võivad abikõlblikud otsesed personalikulud moodustada kuni 1000 eurot ehk 20% projektijuhtimisega seotud abikõlblikest kuludest. (Abikõlblikud otsesed personalikulud on toodud § 32 lõikes 3 – ehk siis töötasu + maksud). Abikõlblikele otsesetele personalikuludele lisandub hüvitis kaudsete kulude eest 15% – antud näite puhul $1000 \times 15\% = 150$ eurot. Kogu projekti abikõlblikud kulud kokku 6150 eurot. Otsesed personalikulud omakorda on piiratud sellega, et projektijuhi brutotunnitasa on abikõlblik kuni 10 €/h. Ehk kui antud näite puhul arvutada maha töötasult makstavad maksud, siis on projektijuhi abikõlblik töötasu 740 €. Seega arvestades, et abikõlblik on brutotunnitasa kuni 10 eurot, siis abikõlblike töötundide maht on maksimaalselt 74 tundi.

Kaudsete kulude taotlemisel ei pea taotleja tõestama tekkinud kulude reaalsust ega tasumist ning neid ei kontrollita.

7. Nõuded taotlejale

Projektitoetuse taotlejale on strateegias esitatud järgmised nõuded:

Tegevus 3.1

1. Taotlejal peab olema minimaalselt üks partner.
2. Taotleja tegutseb tegevuspiirkonnas.

3. Taotleja esitab Valgamaa ürituste turunduskava 2016. aasta taotlusvoorus perioodiks 2016–2019 ning 2019. aasta taotlusvoorus perioodiks 2019–2022. Turunduskava peab olema kõigi projektipartnerite poolt heaks kiidetud.
4. Üks taotleja saab esitada ühe taotluse taotlusvoorus.
5. Toetuse saaja kajastab vastavalt Valgamaa Partnerluskogu nõuetele turundusmaterjalides ürituse toimumise asukohana Valgamaad.

Tegevus 3.2

1. Taotlejal peab olema minimaalselt üks partner.
2. Taotleja tegutseb tegevuspiirkonnas.
3. Taotleja esitab koos taotlusega partneritega ühise turunduskava 2–4 aasta kohta, mis on kõigi projektipartnerite poolt heaks kiidetud.
4. Üks taotleja saab esitada ühe tegevuse raames ühe taotluse taotlusvoorus.
5. Toetuse saaja kajastab vastavalt Valgamaa Partnerluskogu nõuetele oma turundusmaterjalides ürituse toimumise asukohana Valgamaad.

Tegevus 3.3

1. Taotlejal peab olema minimaalselt üks partner.
2. Taotleja esitab koos taotlusega partneritega ühise turunduskava 2-4 aasta kohta, mis on kõigi projektipartnerite poolt heaks kiidetud.
3. Üks taotleja saab esitada ühe tegevuse raames ühe taotluse taotlusvoorus.
4. Üks taotleja saab esitada ühe tegevuse raames ühe taotluse taotlusvoorus.
5. Taotleja tegutseb tegevuspiirkonnas.

Lisaks peavad olema kõigis tegevustes täidetud määrusest tulenevad nõuded:

1. Projektitoetuse taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti
2. Taotlejal ei ole riiklikku maksuvõlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud
3. Taotleja ei ole saanud ega taotle samal
4. ajal sama tegevuse või investeeringuobjekti kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi
5. Taotleja on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saanud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud
6. tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.
7. Kavandatava tegevuse või investeeringu tegemist ei või alustada varem ja investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui partnerluskogu poolt projektitaotluse PRIA-le taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

[Määruses](#) on nõuded taotlejale toodud § 27.

8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

- Abikõlblik kulu peab olema mõistlik, põhjendatud, selge, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekas ja toetuse eesmärgi saavutamiseks vajalik. Projektitoetuse taotleja tagab kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.
- Kui taotleja on **käibemaksukohustuslane**, moodustavad toetatava tegevuse või investeeringu abikõlbliku maksumuse tegevuse või investeeringuobjekti **käibemaksuta maksumus**, tegevus, mida taotleja saab teha mitterahalise omafinantseeringu kattteks ning abikõlbliku tegevuse või investeeringu tähistamiseks vajaliku sümbolika **käibemaksuta maksumus**.

- Kui projektitoetuse taotleja **ei ole käibemaksukohuslane**, siis moodustavad toetatava tegevuse või investeeringu abikõlbliku maksumuse tegevuse või investeeringu **käibemaksuga maksumus**, taotleja mitterahaline omafinantseering ning abikõlbliku tegevuse või investeeringu tähistamiseks vajaliku sümboolika **käibemaksuga maksumus**.
- Käibemaks on abikõlbmatu juhul kui selle tagastamist on võimalik taotleda käibemaksuseaduse alusel. Kui projektitoetuse taotleja ei kasuta käibemaksuseadusest tulenevat õigust taotleda käibemaksu tagastust, siis jääb käibemaksukulu tema enda kanda.

Tegevuse või investeeringuobjekti abikõlbliku kulu moodustavad ühisprojekti elluviimiseks vajalikud kulud.

Abikõlblikud kulud [määruses](#) leiad § 30.

Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

1. maa ja olemasoleva ehitise ostmise ning üürimise või rentimise kulud;
2. käibemaks juhul, kui projektitoetuse taotlejal on võimalik taotleda selle tagastamist käibemaksuseaduse alusel;
3. sularahamaksed;
4. riigilõiv, teenustasu pangatoimingu eest, tagatismakse, intress ja muu finantsteenusega seotud kulu;
5. õigus- ja raamatupidamisteenuse kulud;
6. viivis, trahv ja muu rahaline karistus ning kohtumenetluse korral menetluskulud;
7. kulutused stipendiumile, annetustele, auhindadele, meenetele ja kingitustele;
8. erisoodustuselt tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses tasutav maks;
9. sõiduauto ostmise ja liisimise kulud;
10. kulud, mis on seotud liisingulepinguga, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustusmaksed;
11. liisingumakse, kui asja omandiõigus ei ole viie aasta möödudes arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest üle läinud toetuse saajale;
12. kohaliku omavalitsuse üksuse ülesande asendamiseks tehtud kulud;
Investeeringu puhul tuleb jälgida, et vallale kuuluvate hoonete korrashoid on KOV ülesanne ja enda kui hoone omaniku kohustus. Lisaks peab LEADERi projektiga määratud tegevus looma uuenduslikku lisaväärtust või lisama innovaatilise elemendi.
13. kasutatud kauba ostmise ja liisimise kulud, välja arvatud punktis 7 välja toodu kasutatud masina või seadme ostmisel;
14. kulud, mis ületavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõikes 6 nimetatud võrdlushindade kataloogi kantud asja või teenuse piirhinda, kui taotletakse toetust asja või teenuse kohta, mis on kantud nimetatud võrdlushindade kataloogi. Peamiselt on võrdlushindade kataloogi kantud põllumajandustehnika;
15. ehitustegevus, mis ei võimalda selle elluviimise järel ehitist sihipäraselt kasutada;
16. muud kulud, mis ei ole tegevuse elluviimisega või investeeringu tegemisega otseselt seotud.

Mitteabikõlblikud kulud [määruses](#) leiad § 31.

9. Vabatahtlik töö omafinantseeringuna

1. Mittetulundusühingust või sihtasutusest projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering.
2. Mitterahaline omafinantseering on investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö.

3. Mitterahaline omafinantseering võib moodustada kuni üheksa protsenti mitterahalise omafinantseeringuga seotud toetatava investeeringu abikõlblikest kuludest.
4. Vabatahtliku tasustamata töö tegemise korral on vabatahtliku tasustamata töö tegija tunnitasu määr kuni **neli eurot** ning masinat, seadet või mootorsõidukit kasutades kuni **kaheksa eurot**.
5. Vabatahtliku tasustamata töö tegemise tõendamiseks täidetakse töö tegija ja projektitoetuse taotleja poolt allkirjastatud päevikut, milles kajastatakse töö kirjeldus, tehtud töö maht, töö tegemise aeg, tehtava töö ühiku hind, töö tegijad, töö tegemiseks kulunud aeg ja vajaduse korral andmed vabatahtliku tasustamata töö tegemisel kasutatud masina, seadme või mootorsõiduki kohta.
6. Mitterahalise omafinantseeringu osa arvutamisel ei võeta üldjuhul arvesse projekti raames soetatud väikevahendite maksumust, kuna nad on küll vajalikud projekti eesmärgi elluviimiseks, kuid ei nõua toetuse saajalt vabatahtliku tasustamata töö tegemist.

Mitterahaline omafinantseering [määruses](#) on § 35.

10. Nõuded hinnapakkumuse kohta

PANE TÄHELE!

Hinnapakkumised esitatakse PRIAle alles tegevuse elluviimisel koos maksetaotlusega. Seega on kogu vastutus hinnapakkumiste korrektsuse osas taotlejal.

Jälgi eriti!

- Hinnapakkumustele lisaks on vaja esitada ka **hinnapäringud** (tehniliste tingimuste loetelu).
- Hinnapäringud ja hinnapakkumused peavad olema väljastatud enne tegevuse või investeeringu tegemist.
- **Jälgi, et ei oleks seotust pakkuja ja toetuse taotleja vahel**, kui kauba või teenuse käibemaksuta maksumus ületab 1000 eurot. [Määruse](#) § 33 lg 5:

Projektitoetuse saaja ja isik, kellelt projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja tellib teenuse või töö või ostab kaupa, ning nende osanik, aktsionär või tulundusühistu liige või juhatuse või nõukogu liige või seltsinglane ei tohi kuuluda üksteise juhatusse ega nõukokku ega omada osalust üksteise äriühingus, välja arvatud juhul, kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ei ületa 1000 eurot.

Hinnapakkumused

<p>Investeering või tegevus üle 5000 euro (ilma käibemaksuta)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saadud vähemalt 3 võrreldavat hinnapakkumust • Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonile
<p>Investeering või tegevus 100-5000 eurot (ilma käibemaksuta)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saadud vähemalt 1 hinnapakkumus • Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonil
<p>Asjaomases valdkonnas on ainult üks teenuse osutaja, töö pakkuja või kauba müüja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saadud 1 hinnapakkumus • Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonile
<p>Kulutus kuni 100 eurot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hinnapakkumust ei ole vaja

1. Väljavalitud hinnapakkumus ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga.
2. Väljavalitud hinnapakkumus peab olema objektiivselt põhjendatud ja juhul, kui projektitoetuse saaja ei ole saanud nõutud arvu hinnapakkumusi või valinud odavaimat hinnapakkumust, peab selle kohta esitama põhjenduse.
3. Projektitoetuse saaja ei tohi jaotada tegevuse hinnapakkumust osadeks, kui toetatava tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik teenus, töö või kaup on funktsionaalselt koos toimiv.
4. Hanke korraldamisel järgitakse riigihangete seadust, kui projektitoetuse taotleja on hankija riigihangete seaduse § 10 tähenduses.

NB! RIIGIHANGE

Riigihangete seaduses sätestatud korda on kohustatud järgima:

- 1) riik või riigiasutus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse asutus või kohalike omavalitsuste ühendus;
- 3) muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus;
- 4) sihtasutus, mille üheks asutajaks on riik või mille asutajatest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktis 2 või 3 nimetatud isikud või mille nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad punktides 1–3 nimetatud isikud;
- 5) mittetulundusühing, mille liikmetest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud isikud;
- 6) muu eraõiguslik juriidiline isik, mis vastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tunnustele.

Hankija RHSi§10 lõike 1 punkti 6 tähenduses on eraõiguslik juriidiline isik:

- mis on asutatud eesmärgiga täita või mis täidab põhi- või kõrvaltegevusena **ülesannet avalikes huvides**, millel **ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu**, ja
- mida põhiliselt **rahastavad** või

- mille juhtimis-, haldus- või järelevalveorgani liikmetest **rohkem kui poole** määravad või mille juhtimist muul viisil kontrollivad koos või eraldi lõike 1 punktides 1–5 või teised punktis 6 nimetatud isikud või mõne muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi vastavad isikud.

Selgitamaks välja, kas taotleja on **hankija** riigihangete seaduse mõistes, on täiendavalt vajalik esitada:

- mittetulundusühingul mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu **liikmete nimekiri**, v.a usulised ühendused;
- mittetulundusühingul ja sihtasutusel **eelmise majandusaasta tulude jaotus**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal;
- mittetulundusühingul ja sihtasutusel planeeritud **tulude jaotus** aasta kohta, millal taotleja kavandab **investeeringu ellu viia**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal.

5. Hinnapakkumus peab sisaldama taotleja nime, välja arvatud juhul, kui hinnapakkumuseks on väljatrükk hinnapakkuja veebilehelt, hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva, hinnapakkumuse kehtivusaega ning toetatava tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.
6. Kui projektitoetuse saaja taotleb toetust kasutatud masina või seadme ostmiseks, peab taotleja olema saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse kasutatud seadme või masina kohta ja ühe hinnapakkumuse uue samaväärse seadme või masina kohta, kui uus samaväärne seade või masin ei ole Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõike 6 kohaselt kantud [võrdlushindade kataloogi](#).
7. Kui projektitoetuse saaja taotleb toetust Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõikes 6 nimetatud [võrdlushindade kataloogi](#) kantud asja kohta, ei pea projektitoetuse saaja olema saanud hinnapakkumust.
8. Kui tehniliste tingimuste loetelu on avaldatud riigihangete registris, võib projektitoetuse saaja saada vähem kui kolm hinnapakkumust, kui tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus on vahemikus 5000–10 000 eurot.

[Määruses](#) on hinnapakkumuse nõuded § 33.

Taotlemine

11. Taotluse esitamine

NB! Palun ärge jätke taotluse esitamist viimasele hetkele!

Projektitoetuse saamiseks esitab projektitoetuse taotleja selleks ettenähtud tähtajal elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu avalduse ja selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid.

Esmakordsel e-PRIAsse sisenemisel kuvatakse e-PRIA kasutamise leping. Selles sätestatakse e-PRIA kasutamise tingimused. Täpsemalt saate e-PRIA lepingu kohta infot leheküljelt <http://www.pria.ee/et/ePRIA/Leping>.

Juriidilisel isikul on vaja leping digitaalselt allkirjastada.

Kui kasutaja ei ole veel PRIA klient (pole enne toetusi taotlenud), siis tuleb ennast ka e-PRIA vahendusel kliendiks registreerida

http://www.pria.ee/et/ePRIA/Korduma/kuidas_kasutada#kas-klient

Kohalik omavalitsus, riiklik muuseum või muu asutus, mis ei ole registreeritud äriregistris vaid ainult riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris ei saa e-PRIA kasutamise lepingut sõlmida e-PRIA vahenduse.

Leping tuleb esitada PRIA-le e-posti teel digitaalselt allkirjastatuna aadressil kliendiregister@pria.ee või saata/tuua aadressil PRIA, Registrate osakond, Tähe 4, 51010 Tartu. Lepingu peab allkirjastama esindusõiguslik isik.

UUS! Paber kandjal ja e-posti teel projektitaotlust esitada ei saa.

Taotleja esitab PRIA e-teenuse keskkonnas järgmised dokumendid:

1) projektitoetuse taotluse avaldus (**täidetakse e-teenuse keskkonnas**)

Lisaks avaldusele laaditakse e-teenuse keskkonnas üles järgmised dokumendid:

1. partneritega ühine **tegevuskava (turunduskava)** 2-4 aasta kohta, mis on kõigi projektipartnerite poolt heaks kiidetud;
2. projektijuhi elulookirjeldus, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta;
3. äriühingu puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud **majandusaasta aruande** või kontserni puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta konsolideeritud aruande ärakiri, kui nimetatud aruanded ei ole kättesaadavad äriregistrist

Selgitamaks välja, kas taotleja on **hankija** riigihangete seaduse mõistes, on täiendavalt vajalik esitada:

1. mittetulundusühingul mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu **liikmete nimekiri**, v.a usulised ühendused;
2. mittetulundusühingul ja sihtasutusel **eelmise majandusaasta tulude jaotus**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal;
3. mittetulundusühingul ja sihtasutusel planeeritud **tulude jaotus** aasta kohta, millal taotleja kavandab **investeeringu ellu viia**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal.

NB! Taotlejal on oluline vaadata just selle aasta planeeritavat tulude jaotust, mil investeeringut tegema hakatakse ning vastavalt sellele otsustada, kuidas hange läbi viia. On tõenäoline, et PRIA palub esitada tulude jaotuse ka koos maksetaotlusega pärast investeeringu tegemist.

Pärast projektitaotluse sisestamist saab taotleja, kas oma e-posti aadressil või e-PRIA teavituste blokis teavituse selle kohta, et projektitaotlus on esitatud. **Kontrolli, kas PRIA kliendiregistris on sisestatud õige e-posti aadress!**

[Määruses](#) on nõuded esitatavatele dokumentidele § 37.

12. Projektitaotluse vastuvõtmine ja nõuetele vastavuse kontrollimine partnerluskogu

1. Esmalt muutub esitatud projektitaotlus nähtavaks kohalikule tegevusgrupile ehk Valgamaa

Partnerluskogule, kes 10 tööpäeva jooksul kontrollib projektitaotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ja taotluse tähtaegset esitamist ning projektitoetuse taotleja, projektitaotluse ja toetatava tegevuse vastavust strateegias ja rakenduskavas, sealhulgas strateegia meetmes esitatud nõuetele.

2. Kui koos projektitaotlusega ei ole esitatud kõiki nõutavaid dokumente või kui esitatud dokumendis puuduvad projektitaotluse hindamiseks vajalikud andmed, palub partnerluskogu taotlejale puudused kõrvaldada kolme tööpäeva jooksul.
3. Kui nõutavaid dokumente või andmeid ei esitata partnerluskogu poolt määratud tähtaja jooksul võib projektitaotluse jätta hindamata ja edastada selle PRIA-le märkusega, et projektitaotlust ei olnud võimalik hinnata.

Projektitoetuse vastuvõtmisest ja vastavuse kontrollimisest on [määruses](#) § 38.

13. Projektitaotluste hindamine

1. Laekunud taotlusi hindab Valgamaa Partnerluskogu juhatuse poolt kinnitatud [hindamiskomisjon](#). Taotluste hindamine toimub lähtudes järgmistest dokumentidest:
  - a. [Mittetulundusühingu Valgamaa Partnerluskogu projektitoetuse taotluste hindamiskomisjoni moodustamise ja taotluste hindamise kord](#)
  - b. [Mittetulundusühing Valgamaa Partnerluskogu 2015–2020 strateegia projektitaotluste hindamiskriteeriumid](#)
2. Valgamaa Partnerluskogu teeb strateegia meetme eelarve piires PRIA-le põhjendatud ettepaneku projektitaotluste paremusjärjestusse seadmise kohta ning iga projektitaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise ja projektitaotluse rahastamise suuruse kohta.
3. Partnerluskogu võib jätta projektitaotluse hindamata, kui projektitaotlus ei vasta strateegias või rakenduskavas esitatud nõuetele või kui projektitoetuse taotleja ei ole esitanud nõutavaid andmeid või dokumente määratud tähtaja jooksul. Partnerluskogu edastab hindamata jäetud projektitaotluse PRIA-le koos märkusega hindamata jätmise kohta.

[Määruses](#) on hindamine § 39.

14. Nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs

1. PRIA kontrollib vastuvõetud projektitaotluse nõuetele vastavust ja selles esitatud andmete õigsust ning projektitoetuse taotleja ja toetatava tegevuse vastavust nõuetele.
2. PRIA kontrollib ainult nende projektitoetuse taotlejate nõuetele vastavust, kelle projektitaotlused kuuluvad Valgamaa Partnerluskogu paremusjärjestuse ettepaneku kohaselt projektitoetusteks ettenähtud eelarveliste vahendite piires täielikule või osalisele rahuldamisele, ja ainult nende taotlejate projektitaotluste nõuetele vastavust.

Nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs on [määruses](#) § 40.

15. Projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

PRIA teeb projektitaotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või projektitaotluse rahuldamata jätmise otsuse 60 tööpäeva jooksul arvates päevast, mil partnerluskogu esitas PRIA-le projektitaotluste paremusjärjestuse ettepaneku. Vajaduse korral võib PRIA otsuse tegemise tähtaega pikendada kuni 90 tööpäevani.

[Määruses](#) on projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine § 41.

Projekti elluviimine ja projektitoetuse maksmise tingimused

16. Projektitoetuse saaja kohustused

Projektitoetuse saaja on kohustatud:

1. esitama projekti lõppedes **Valgamaa Partnerluskogule lühikokkuvõtte** projektist ning **fotosid** investeringust või tegevusest;
2. viima ellu ühisprojekti kavandatud tegevuse või tegema investeringu ja esitama PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu selle tegevuse elluviimist või investeringu tegemist tõendavad dokumendid kalendriaastas kuni neljas osas ühe projektitaotluse kohta kuni nelja aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
3. võtma projektitoetuse abil tehtud investeringu **sihtotstarbeliselt kasutusse** kuni nelja aasta jooksul, st hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks;
4. säilitama ja kasutama sihipäraselt projektitoetuse eest ostetud investeringuobjekti vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
5. täitma vabatahtliku tasustamata töö tegemise tõendamiseks töö tegija ja projektitoetuse taotleja poolt allkirjastatud päevikut, milles kajastatakse töö kirjeldus, tehtud töö maht, töö tegemise aeg, tehtava töö ühiku hind, töö tegijad, töö tegemiseks kulunud aeg ja vajaduse korral andmed vabatahtliku tasustamata töö tegemisel kasutatud masina, seadme või mootorsõiduki kohta;
6. eristama selgelt oma raamatupidamises projektitoetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumendid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
7. võimaldama teostada projektitoetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrole ning osutama selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldama viibida projektitoetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja toetuse abil ostetud vara kohapeal;
8. teavitama PRIA-t viivitamata kirjalikult käibemaksukohustuslaseks registreerimisest käibemaksuseaduse § 20 alusel kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui projektitoetuse saaja on saanud toetust käibemaksu kohta;
9. esitama projektitoetuse kasutamise seotud seireks vajalikku teavet partnerluskogu või PRIA nõudmisel;
10. vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatükis ja strateegia meetmes nimetatud nõuetele ning riigiabi reeglitest tulenevatele nõuetele;
11. Projektitoetuse saaja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti.
12. Projektitoetuse saajal ei tohi olla riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ja maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on moondunud, tasutud ettenähtud summas.

[Määruses](#) on projektitoetuse saaja kohustused § 42.

17. Maksetaotlused

Projektitoetuse saaja investeringu ja esitab PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu investeringu tegemist tõendavad dokumendid. Kõigi kolmanda meetme tegevuste (ühisprojektid) puhul on võimalik esitada kuni neli maksetaotlust kalendriaasta jooksul kuni nelja aasta jooksul.

Enne viimase maksetaotluse esitamist on taotleja kohustatud esitama Valgamaa Partnerluskogule lühikokkuvõtte projektist ning fotod projekti investeringust või tegevustest. Samuti ootame projektitoetuse saajalt vahearuandeid projekti rakendusemise käekäigust iga kuue kuu tagant.

Projektitoetuse väljamaksmiseks esitab projektitoetuse saaja pärast investeeringu täielikku või osadena tegemist ja selle eest täielikult või osaliselt tasumist PRIAle partnerluskogu kaudu elektrooniliselt PRIA e-keskkonna kaudu maksetaotluse, koos järgmiste dokumentide ärakirjadega:

1. arve-saateleht või arve;
2. arve tasumist tõendav maksekorraldus või arvelduskonto väljavõte;
3. üleandmist-vastuvõtmist tõendav dokument, kui toetatav tegevus on ehitamine või parendamine;
4. tööleping, töövõtuleping või käsundusleping;
5. töötasu maksmist ja töötasuga kaasnevate maksude maksmist tõendav arvelduskonto väljavõte;
6. väljavõte palgalehest, millelt on näha töötaja ja tema tööandja nimi, töötajale arvutatud töötasu ning sellest kinnipeetud maksud ja muud kinnipidamised ning makstud töötasu netosumma ja haigushüvitise tööandjapoolne osa;
7. koolituse, seminari, teabepäeva või muu samalaadse ürituse päevakava ja sellest osavõtjate nimekiri, millel on märgitud osalejate kontaktandmed ning allkirjad, välja arvatud massiürituste puhul;
8. eksperdihinnangu või uuringu tellimise korral töövõtuleping ja töö üleandmise-vastuvõtmise akt;
9. lähetusse saatmise korraldus, lähetuskulude aruanne koos majutus- ja sõidukulude dokumentide ja päevarahade arvestusega, lähetuskulude maksmist tõendav arvelduskonto väljavõte ning lähetuse tulemuste kokkuvõte;
10. mootorsõiduki kasutamist tõendavad dokumendid, sealhulgas sõidupäevik odomeetri alg- ja lõppnäiduga ning andmetega sõidu kuupäeva, eesmärgi, läbisõidu, lähte- ja sihtpunkti kohta ning sõiduki registreerimistunnistus;
11. päevik vabatahtliku tasustamata töö tegemise kohta;
12. hinnapakkumised, mis vastavad toetuse taotlemisel esitatud investeeringu eeldatava maksumuse arvestusele iga kululiigi kohta. Vaata hinnapakkumistele esitatud nõudeid peatükis 10.

[Määruses](#) on investeeringu tegemist tõendavate dokumentide esitamine § 43.

18. Projektitoetuse väljamaksmine enne kulutuste tegemist

Projektitoetuse taotlejal on võimalus kasutada projektitoetust ka osaliselt tasunud kuludokumentide alusel. See võimaldab projektitoetuse saajal paindlikumalt ellu viia kavandatavat projekti ning aitab ületada investeeringu tegemisega kaasnevaid finantsprobleeme.

1. Enne töö, teenuse või vara soetamise eest tasumist, kui töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud ning projektitoetuse saaja on selle vastu võtnud ja selle eest tasunud vähemalt **omafinantseeringuga** võrdse summa, võib projekti toetuse saaja esitada maksetaotluse toetuse väljamaksmiseks. Käibemaksukohuslastel on vaja tasuda lisaks omaosaluse summale ka **käibemaksu** summa. Nimetatud rahastamisviisi ei kohaldata liisingulepingu alusel ostetava vara puhul.
2. Projektitoetuse väljamaksmist sooviv projektitoetuse saaja esitab pärast investeeringu täielikku või osadena tegemist PRIAle partnerluskogu kaudu elektrooniliselt PRIA e-keskkonna kaudu maksetaotluse koos kõigi vajalike dokumentidega.
3. Peale dokumentide ja investeeringu vastavuse kontrolli kantakse toetuse summa üle taotleja arvele, kes tasub kuludokumentide alusel tasumata kogusumma viivitamata isikule, kellelt ta tellis teenuse või töö või ostis kaupa ning esitab 7 tööpäeva jooksul alates toetuse laekumisest uuesti maksetaotluse PRIA-le.

Määruses on väljamaksmine enne kulutuste tegemist § 45.

19. Teavitamine toetuse kasutamisest

Kõik projektid tuleb tähistada vastavalt Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020.

Eesti LEADERi logo, Euroopa Liidu LEADERi logo, Euroopa Liidu embleemiga ning lisaks ka Valgamaa Partnerluskogu logoga tuleb tähistada:

- ehitis;
- masin, seade;
- meene;
- info- ja reklaammaterjal;
- üritus;
- digitaalne infokandja ja materjal, paigutatuna pakendile või tootele ning selle esilehele, -kaadrile, -pildile;
- televisioonisaade, artikkel ja muu tekst tehniliselt võimalikul ja sobival viisil;
- trükimeedia või avalikkusele suunatud veebilehe kuulutus (nt. netireklaam).

Tegevuse korral tähistatakse tegevuse toimumise ajal toimumise koht ja tegevuse kohta käiv teavitusmaterjal

Iga eset ja dokumenti ei tule märgistada logoga, kui see on kasutusel vaid organisatsioonisiselt, sellisel juhul piisab plakati või stendi kasutamisest organisatsiooni avalikus ruumis.

Märgistus peab säilima vähemalt 5 aastat viimase toetusosa väljamaksmisest

Teavitus veebilehel UUS!

Juhul kui toetuse saajal on olemas toetatava objekti või tegevusega seotud veebileht:

- 1) avaldatakse veebilehel lisaks logole ja embleemile objekti või tegevuse lühikirjeldus;
- 2) kirjeldatakse toetatava objekti või tegevuse lühikirjelduses ka eesmäärke ja oodatavaid tulemusi, kui toetus ületab 10 000 eurot.

Logo ja embleem paigaldatakse **kergesti märgatavale kohale ja ta peab olema selgelt nähtav**.

Digitaalne logo on kättesaadav veebilehel <http://www.valgaleader.ee/projektide-elluviimine/taehistamine.html>.

NB! Euroopa Liidu lipu embleemi all olev tekst on võrreldes eelmise perioodiga muutunud!

Objekt, millele ei ole logo ja embleemi paigaldatud tootmise käigus, tähistatakse kleebisega.

Kui toetus ületab 10 000 eurot, tuleb lisada logoga ja embleemiga plakat.